

Komisja Europejska

Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska

POLSKA

W Europie obowiązują ambitne przepisy i polityki, których stosowanie pozwala chronić powietrze i wodę, promuje gospodarkę o obiegu zamkniętym, prowadzi do zwiększenia współczynnika recyklingu, a także zapewnia ochronę przyrody. Ich wdrożenie jest kluczowe dla osiągnięcia unijnych celów środowiskowych. To dlatego Komisja Europejska wprowadziła przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska, czyli narzędzie, które pomaga krajom w rozwiązywaniu problemów systemowych dotyczących stosowania przepisów ochrony środowiska, wskazując na przyczyny niedostatecznego wdrożenia. Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska prowadzony jest w regularnych cyklach analizy, dialogu i współpracy partnerskiej. Niniejszy arkusz informacyjny podsumowuje wnioski z drugiego pakietu przeglądu, opublikowanego w kwietniu 2019 r.

Profil kraju

Polska to kraj o wyjątkowo bogatej przyrodzie i pięknych krajobrazach, w którym znajdują się naturalne siedliska rzadkich gatunków w skali Europy. Dlatego bardzo ważne jest, aby kraj chronił swoje zasoby naturalne, nie zwalniając wzrostu gospodarczego.

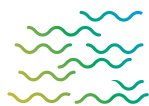
Główne postępy

- + Rozwinęły się pozytywne trendy w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, dokonano też znacznych postępów w planowaniu infrastruktury gospodarowania odpadami i we wdrażaniu przepisów dotyczących segregacji odpadów z gospodarstw domowych.
- + Znowelizowana ustawa – Prawo wodne, uchwalona w lipcu 2017 r., pozwoliła zwiększyć wysiłki związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniem azotanami. Nowy program działań mający na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami, opracowany w oparciu o tę ustawę, będzie musiał być wdrożony.
- + Polska poczyniła pewne postępy w opracowywaniu planów zarządzania obszarami Natura 2000. Według danych z maja 2018 r. aktualne plany zarządzania miało 57% obszarów Natura 2000.

PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK Z POLSKI

- + W całej Polsce wdrożono dwa projekty z zakresu zielonej infrastruktury dotyczące tzw. małej retencji w lasach, których celem było przeciwdziałanie powodzi i suszy. W ramach projektów wykorzystuje się rozwiązania zgodne z naturą, aby spowolnić spływ wód z obszarów leśnych. Projekty otrzymały dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013.
- + Dzięki funduszom unijnym (w ramach instrumentu LIFE) w Małopolsce zrealizowany został projekt, w wyniku którego opracowano program ochrony powietrza. Projekt powstał w celu udzielania wsparcia i porad w zakresie walki z ogromnym zanieczyszczeniem powietrza w tym regionie.
- + Projekt „Masz prawo do skutecznej ochrony przyrody”, finansowany ze środków UE, powstał w celu podnoszenia poziomu wiedzy na temat ochrony przyrody i usprawnienia współpracy na rzecz środowiska pomiędzy władzami sądowniczymi i organami ścigania. Projekt pozwolił władzom i obywatelom zdobyć większą wiedzę na temat praw i obowiązków związanych z ochroną przyrody.

Główne wyzwania

Jakość wody

Ustawa Prawo Wodne przyjęta w 2017 r. rozszerzyła zakres programu działań mający na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami do terytorium całego kraju. Ponadto, znacznie poprawiła się ilość i jakość informacji ujętych w drugim cyklu planów gospodarowania wodami w dorzeczu. Jednak nadal występują niedociągnięcia związane ze stosowaniem wyłączeń z realizacji celów ramowej dyrektywy wodnej, zwłaszcza w zakresie dowodów uzasadniających ich zastosowanie.

Ścieki komunalne

Pomimo znacznych inwestycji w budowę infrastruktury niezbędnej do odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych, w tym projektów finansowanych ze środków UE, Polska nie osiągnęła celu pełnej zgodności z dyrektywą dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych w wyznaczonym terminie (2015). Ponad 1000 aglomeracji musi zapewnić przestrzeganie przepisów i przeznaczyć środki na rozbudowę systemów zbierania ścieków i oczyszczalni. Obecnie szacuje się, że wartość takich inwestycji wyniesie 6,1 mld euro.

Jakość powietrza

Nie zaobserwowano rzeczywistej poprawy, jeśli chodzi o jakość powietrza. Nadal przekraczane są wartości dopuszczalne drobnymi cząstkami stałymi, benzo[a]pirenu i dwutlenku azotu, głównie z powodu emisji ze spalania niskiej jakości węgla w domowych kotłach niespełniających norm. Według danych Europejskiej Agencji Środowiska w 2015 r. zanieczyszczenie powietrza było przyczyną około 47 500 przedwczesnych zgonów w Polsce.

Także duży ruch na drogach i duża liczba starych samochodów znacznie przyczyniają się do zanieczyszczenia powietrza, zwłaszcza że podjęto niewystarczające środki, żeby rozwiązać problem zanieczyszczenia z tych źródeł. Polska powinna przyspieszyć działania mające na celu podłączanie budynków mieszkalnych do systemu ciepłowniczego i zastępowanie węgla czystą energią.

Ponadto działania planistyczne, takie jak np. strefy ograniczonej emisji, powinny iść w parze z usprawnieniami technicznymi pojazdów oraz zachętami fiskalnymi. Podsumowując, Polska powinna przyspieszyć działania związane z planowaniem i wdrażaniem stosownych środków prowadzących do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza.

Współpraca partnerska

Przeгляд wdrażania polityki ochrony środowiska odbywa się przy wsparciu narzędzia zwanego partnerstwem TAIEX-EIR, które finansuje partnerską wymianę wiedzy eksperckiej pomiędzy instytucjami zajmującymi się wdrażaniem przepisów ochrony środowiska w państwach członkowskich. W 2018 r. eksperci z polskiego Ministerstwa Środowiska oraz z Węgier, Czech i ze Słowacji wzięli udział w warsztatach na temat gospodarki o obiegu zamkniętym.

Ekspert z Polski i 12 innych państw członkowskich spotkali się także na warsztatach na temat zanieczyszczenia powietrza.

Pełne sprawozdanie na temat Polski, pozostałe sprawozdania krajowe oraz komunikat „Przeгляд wdrażania polityki ochrony środowiska 2019: Europa, która chroni swoich obywateli i podnosi jakość ich życia” można znaleźć tutaj: http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm

#EIRReview

EU_ENV

EUEnvironment

Urząd Publikacji

Print

PDF

ISBN 978-92-79-99294-0

ISBN 978-92-79-99297-1

doi:10.2779/643769

doi:10.2779/083868

KH-04-19-058-PL-C

KH-04-19-058-PL-N